

Sygn. akt I PZ 6/21

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)

Prezes SN Piotr Prusinowski

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa B. G.
przeciwko Szpitalowi [...] w B.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 15 września 2021 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 4 stycznia 2021 r., sygn. akt X Pa [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K., postanowieniem z dnia 4 stycznia 2021 r. odrzucił skargę kasacyjną powoda B. G. od wyroku tego Sądu z dnia 20 sierpnia 2020 r. Wskazał, że skarżący oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 9.716 zł, co powoduje, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, gdyż, zgodnie z art. 398² § 1 *in principio* k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych.

Powód w zażaleniu na powyższe postanowienie zarzucił naruszenie art. 398 § 1 k.p.c. w związku z art. 56 § 1 k.p., polegające na zakwalifikowaniu niniejszej sprawy do kategorii sprawy o prawo majątkowe, gdy tymczasem celowościowa wykładnia przepisu art. 398² § 1 k.p.c. - dokonana przy uwzględnieniu przepisu art. 56 § 1 k.p., w tym w szczególności istoty sporu sądowego, do którego wytoczenia uprawniony jest pracownik na podstawie tego przepisu prawa pracy - skutkować powinna zaklasyfikowaniem niniejszej sprawy jako sprawy co do istoty niemajątkowej, w której skarga kasacyjna jest dopuszczalna niezależnie od wartości majątkowego przedmiotu sporu, a to dochodzonego odszkodowania.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący podkreślił, że obecny stan prawny na gruncie przepisu art. 56 § 1 k.p. nie może prowadzić do tego, że dopuszczalność wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku zależna jest od tego, które z dwóch alternatywnych roszczeń (przywrócenie do pracy czy odszkodowanie) było przedmiotem postępowania sądowego. Gdyby konsekwentnie, aż do samego końca procesu sądowego, powód domagał się przywrócenia go do pracy na poprzednich warunkach, to skarga kasacyjna od wyroku Sądu Okręgowego w K. byłaby dopuszczalna, gdy tymczasem nie może on tej skargi wnieść tylko dlatego, że zmienił pierwotnie dochodzone roszczenie i ostatecznie domagał się zasądzenia na jego rzecz odszkodowania. W tego rodzaju sprawach zasadniczy przedmiot sporu dotyczy tego, czy rozwiązanie stosunku pracy z pracownikiem było legalne czy też było ono bezprawne. Co za tym idzie, zasadniczą istotą tych sporów sądowych jest przede wszystkim przesądzenie, czy pracownikowi przynależy się z tego tytułu jakieś roszczenie (tj. przywrócenie go do pracy na poprzednich warunkach albo odszkodowanie). To natomiast, które z tych dwóch roszczeń pracownikowi przysługuje, jest kwestią drugoplanową, niejako wtórną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Należy na wstępie podkreślić, że sprawa o przywrócenie do pracy jest sprawą o prawo majątkowe, dla której wartość przedmiotu sporu określa się zgodnie z art. 23¹ k.p.c., a wartość przedmiotu zaskarżenia - zgodnie z art. 368 § 2 i art. 398⁴ § 3 k.p.c., a w konsekwencji - zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. - ocenia się

dopuszczalność skargi kasacyjnej. Nie budzi to wątpliwości na gruncie utrwalonej wykładni przepisów prawa przyjętej przez Sąd Najwyższy (zob. np.: postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2011 r., II PZ 48/10, LEX nr 784932; z dnia 8 lipca 2014 r., I PZ 11/14, LEX nr 1511379 oraz orzecznictwo powołane w ich uzasadnieniach; z dnia 16 czerwca 2015 r., I PZ 4/15, LEX nr 2051054).

Podobnie sprawa o odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania stosunku pracy jest sprawą o roszczenie majątkowe (pieniężne) i dlatego jej wartość przedmiotu sporu stanowi kwota wskazana (podana) przez powoda - zgodnie z art. 19 § 1 k.p.c. (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2001 r., III ZP 28/01, OSNAPiUS 2002 nr 15, poz. 350).

Istotnie zatem wartość przedmiotu sporu w roszczeniach alternatywnych opartych na art. 56 § 1 k.p. może być różna ze względu na sposób jej obliczenia, co w konsekwencji może oddziaływać na dopuszczalność skargi kasacyjnej. Nie stanowi to jednak podstawy do postulowanej przez skarżącego „przełamania dotychczasowej linii orzecznictwa”, co musiałoby przecież prowadzić do absolutnie nieuprawnionej tezy, że roszczenie o odszkodowanie jest roszczeniem majątkowym niepieniężnym albo że jest roszczeniem niemajątkowym.

Nie ma także znaczenia argumentacja skarżącego, że zasadniczą istotą tego rodzaju sporów sądowych jest przede wszystkim przesądzenie tego „czy pracownik przynależy się z tego tytułu jakieś roszczenie (tj. przywrócenie go do pracy na poprzednich warunkach albo odszkodowanie), czy też roszczenia takiego pracownik nie posiada”. Należy bowiem mieć na uwadze, że rozstrzygnięcie sądowe o każdym zgłoszonym roszczeniu - majątkowym o charakterze pieniężnym lub niepieniężnym czy o charakterze niemajątkowym - opiera się na ocenie, czy dane prawo przysługuje.

W przedmiotowej sprawie doszło do dopuszczalnej przedmiotowej zmiany powództwa, polegającej na zgłoszeniu przez powoda, pierwotnie domagającego się przywrócenia do pracy, roszczenia o odszkodowanie. Ta zmiana pociągnęła za sobą również zmianę wartości przedmiotu sporu. Od tej chwili przedmiot sporu stanowiło bowiem roszczenie pieniężne, którego wartość wyrażona była kwotą dochodzonego przez powoda odszkodowania (art. 19 § 1 k.p.c.), a nie roszczenie

majątkowe niepieniężne (przywrócenie do pracy), którego wartość oblicza się według zasad wynikających z art. 23¹ k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. Sąd Najwyższy oddalił zażalenie.

a.s.